

CURTEA DE APEL CENTRU

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Teilor 4
e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 409 209

4-35/5-1673 05.08.26

www.instante.justice.md

**Președintelui Curții Constituționale
Domnica Manole**

Chișinău, str. A. Lăpușneanu 28, MD-2004

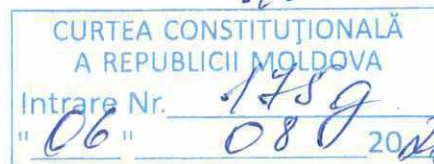
Curtea de Apel Centru vă expediază, pentru examinare conform competenței, sesizarea formulată de avocatul Viorel Chetrușcă, în interesele apelantului Coroi Semion privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 29 lit. e) a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22.12.2006, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de S.A „Moldasig” împotriva lui Coroi Simion, intervenienți accesorii S.A „DaacHermes”, Țurcan Gheorghe și Cimbriciuc Alexandru, cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Anexe:

1. Copia încheierii Curții de Apel Centru din 26.05.2026 privind ridicarea excepției de neconstituționalitate (5 file);
2. Sesizarea (9 file).

**Președintele interimar al
Curții de Apel Centru**

Ghenadie Mîra

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28, m. Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
a unor prevederi din art. 29 lit. e) din Legea nr. 414, din 22.12.2006,
cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule,
prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

AUTORUL SESIZĂRII:

1. Nume: Chetrușcă
2. Prenume: Viorel
3. Funcția: avocat

I. OBIECTUL SESIZĂRII:

Obiectul ridicării excepției de neconstituționalitate îi constituie sintagmele din art. 29 lit. e) din Legea nr. 414, din 22.12.2006, potrivit căruia „Asigurătorul are dreptul să înainteze acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci când: e) contrar prevederilor legale care reglementează circulația rutieră pe drumurile naționale și cele locale, persoana răspunzătoare de producerea accidentului a părăsit locul lui.”, care este unul excesiv și neproportional adevăratului scop al legii.

II. CIRCUMSTANȚELE RELEVANTE ALE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚĂ DE JUDECATĂ:

La 20 septembrie 2022, societatea pe acțiuni „Moldasig” a înaintat în Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată împotriva lui Coroi Semion cu privire încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare în mărime de 211 576,64 lei precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Circumstanțele de fapt, prezentate de reclamanta societatea pe acțiuni „Moldasig” pot fi rezumate după cum urmează.

În fapt, la 17 iunie 2019 în mun. Chișinău, a avut loc un accident rutier între automobilele de model Opel Corsa cu n/î _____, m/t Skoda Superb cu n/î _____ și Skoda Superb cu r _____.

Reclamanta indică că vinovat de încălcarea Regulamentului circulației rutiere și cauzarea pagubelor potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 04659155 din 18.06.2019 a fost recunoscut șoferul m/t Opel Corsa cu n/î _____, Coroi Semion, care poseda un certificat de asigurare obligatorie de răspundere civilă nr. RCA1-4569370 cu perioada de valabilitate (24 decembrie 2018-23 decembrie 2019) eliberat de societatea pe acțiuni „Moldasig”.

La data de 25 iunie 2019 și 1 iulie 2019 de către societatea pe acțiuni „Moldasig” a fost întocmit un proces-verbal de constatare și evaluare a pagubelor nr. D/RCA/19-1077 prin care de comun acord cu părțile cointerestate au fost stabilite defectele automobilului deteriorat Skoda Superb cu n/î _____, iar la data de 20 iunie 2019 a fost întocmit un proces-verbal de constatare și evaluare a pagubelor nr. D/RCA/19-1072, prin care de comun acord cu părțile cointerestate au stabilit defectele m/t Skoda Superb cu n/î _____.

Conform devizului de calcul întocmit de specialistul societății pe acțiuni „Moldasig” suma despăgubirii de asigurare pentru repararea automobilului Skoda Superb cu n/î _____, constituie 204 540,2 lei, iar suma despăgubirii de asigurare pentru repararea automobilului Skoda Superb cu n/î _____, constituie 7 036,44 lei.

Reclamanta menționează că în baza contractului de asigurare și a Ordinului Directorului General, societatea pe acțiuni „Moldasig” a achitat despăgubirea de asigurare în mărime totală de 211 576,64 lei beneficiarului despăgubirii de asigurare.

Potrivit hotărârii nr. 4-1571 din 22.11.2019, contravenientul Coroi Semion a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 243, alin. (1) Cod contravențional, părăsirea de către persoana implicată în accident rutier a locului în care s-a produs accidentul ce a cauzat consecințele prevăzute la art. 242 alin. (1) Codul contravențional.

În drept, acțiunea reclamantei societatea pe acțiuni „Moldasig” a fost întemeiată pe prevederile art. 29 lit. e) din Legea nr. 414/2006.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 12.11.2024, dos. nr. 2-20868/22, a fost admisă acțiunea SA „Moldasig” față de Coroi Semion. Coroi Semion, prin avocatul său, a depus apel conform art. 386 alin. (1) lit. a), b), c), d) și art. 387 lit. a), b), c) CPC al RM.

La moment speța se află în ordine de apel, la Curtea de Apel Centru.

III. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

Art. 3 din Legea nr. 414, din 22.12.2006 (obiectul asigurării obligatorii de răspundere civilă auto), „Obiect al asigurării obligatorii de răspundere civilă auto îl constituie răspunderea civilă a proprietarului și/sau utilizatorului de autovehicul pentru orice pagubă sau vătămare corporală produsă prin accident de autovehicul în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.”

Art. 7 din Legea nr. 414, din 22.12.2006 (cazul asigurat) „(1) În cadrul asigurării obligatorii de răspundere civilă auto, cazul asigurat este accidentul produs de un autovehicul, al cărui proprietar sau utilizator a îndeplinit obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, cu cauzarea de prejudicii:

- a) atât în timpul deplasării, cât și în timpul staționării autovehiculului;
- b) în urma desprinderii accidentale, în timpul deplasării autovehiculului, a remorcilor, semiremorcilor sau atașelor;
- c) produse de dispozitivele sau instalațiile cu care a fost echipat autovehiculul;
- d) ca urmare a scurgerii, risipirii sau căderii accidentale a substanțelor, materialelor sau obiectelor transportate;
- e) la urcarea în autovehicul și la coborîrea din el.

(2) Asiguratul nu poartă răspundere civilă auto dacă accidentul a avut loc:

- a) în caz de forță majoră, inclusiv prin diferite acțiuni sau măsuri militare în timp de război sau de stări excepționale, de calamități naturale, de explozii nucleare, de radiație sau poluare radioactivă, de dezordini în masă, de activități teroriste;
- b) din culpa exclusivă a păgubitului.”

Art. 29 din Legea nr. 414, din 22.12.2006 (acțiunea de regres) „Asigurătorul are dreptul să înainteze acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci când:

- a) accidentul a fost produs cu intenție;
- b) în momentul producerii accidentului, autovehiculul era condus în stare de ebrietate sau sub influența stupefiantelor sau utilizatorul autovehiculului nu a fost supus, în cazurile prevăzute de legislație și din motive imputabile acestuia, cu excepția cazului prevăzut la art. 181 alin. (7), testării alcoolscopice ori, după caz, examinării medicale, în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii acesteia și/sau recoltării probelor biologice în cadrul acestei examinări medicale;
- c) persoana răspunzătoare de producerea accidentului conducea autovehiculul fără permis de conducere, cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere, sau în decursul termenului de aplicare a măsurii de siguranță privind ridicarea provizorie a permisului de conducere;
- d) persoana răspunzătoare de producerea accidentului nu este inclusă în contractul de asigurare încheiat între proprietarul sau utilizatorul autovehiculului și asigurătorul de răspundere civilă auto, cu excepția situației prevăzute la art.8 alin.(2) lit.b);
- e) contrar prevederilor legale care reglementează circulația rutieră pe drumurile naționale și cele locale, persoana răspunzătoare de producerea accidentului a părăsit locul lui;
- f) utilizatorul autovehiculului nu dispune de certificat de revizie tehnică la momentul producerii accidentului;
- g) accidentul a avut loc din vina autorului unei infracțiuni, care încearcă să fugă de urmărire;
- h) asiguratul sau utilizatorul autovehiculului nu respectă prevederile art. 18 alin. (1) lit. c), e) și f), pentru cheltuielile suplimentare aferente neîndeplinirii prevederilor menționate.”

Potrivit art. 1 din Constituția R.M. (Statul Republica Moldova), „(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Potrivit art. 16 din Constituția R.M. (egalitatea), „(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Potrivit art. 46 din Constituția R.M. (dreptul la proprietate privată și protecția acesteia), „(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.”

Potrivit art. 54 din Constituția R.M. (restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți), „(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Având în vedere circumstanțele relevante ale litigiului de bază, examinat de instanța de judecată, raportându-le la esența normelor legale citate mai sus, fără a reitera conținutul acestora, este de reținut că, art. 29 lit. e) din Legea nr. 414, din 22.12.2006, este norma direct aplicată la soluționarea speței, care în raport cu scopul și obiectul cert și clar al Legii nr. 414, din 22.12.2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, nu are la baza introducerea sale în Lege un scop și un sens legal, justificat potrivit criteriilor de determinare a „calității actului legislativ”, în special având în vedere principiile de „rezonabilitate” și „proporționalitate”.

Pentru soluționarea acestui caz de neconstituționalitate nu este relevant a se intra în detalii de netemeinicie a acțiunii părții reclamante, ceea ce nu se solicită acum și evident ține cert de competența instanțelor de judecată.

Poate fi relevant că, la redactarea acestei sesizări nu s-a depistat ca neconstituționalitatea normei de referință să mai fost obiect al controlului constituționalității.

De fapt, la caz este reținut că, problemele abordate cert contravin drepturilor fundamentale definite și asigurate de dreptul constituțional moldovenesc și cel internațional, inclusiv și privind legalitatea și eficiența normei de drept, egalitatea, non-discriminarea, echilibrul/proporționalitatea interdicțiilor legale...

La caz, ținând cont de esența, scopul, dar și justificarea art. 29 din Legea nr. 414, din 22.12.2006, este clar de ce asiguratorul ar avea dreptul la un regres de pretenții, atâta timp cât prin temeiurile de referință sporește riscul survenirii cazului asigurat, raportat la o conduită ilegală și agravantă a celui vinovat de accident / survenirea cazului asigurat.

Totuși, dacă e de referit aparte la art. 29 lit. e) din Legea nr. 414, din 22.12.2006, absolut nu se justifică același tratament de regres, care îl favorizează pe nedrept și neproportional pe asigurator, încât nu este clar cum de „părăsirea locului accidentului” sporește riscul survenirii cazului asigurat...

De fapt, reglementarea contestată acum vădit este o sancțiune civilă, dar care, la caz, nu-și găsește nici o justificare constituțională și nu explică ingerința în respectarea dreptului de proprietate, având în vedere esența acestei noțiuni, dar și scopul perfectării unei polițe de asigurare civilă!

Corespunzător legislatorul nu și-a respectat obligația „de a-și motiva propriile decizii, care poate fi dedusă din articolul 54 din Constituție și din standardele constituționalismului european”.

Corespunzător este relevant că, potrivit H.C.C. nr. 15, dosarul nr. 81a/2021, „42. Această obligație a Parlamentului rezultă din obligația constituțională generală a autorităților de a-și motiva propriile decizii, care poate fi dedusă din articolul 54 din Constituție și din standardele constituționalismului european, dictate de cultura justificării, în care fiecare exercițiu al puterii trebuie justificat. 51. Pentru că Hotărârea Parlamentului a fost adoptată cu încălcarea regulilor de procedură și pentru că aceasta nu îndeplinește exigența minimă referitoare la calitatea motivării deciziei de declarare a stării de urgență, Curtea reține că aceasta contravine articolelor 1 alin. (3), 6, 27, 40, 46 și 73 coroborate cu articolul 54, și articolul 85 din Constituție.”

Relevant ar fi și că, în Hotărârea privind controlul de constituționalitate și excepția de neconstituționalitate a art. 2 alin. (2) din Legea taxei de stat și art. 84 alin. (4) din Cod de procedură civilă, Curtea Constituțională a reținut că, „27 reține că, fără a ține cont în mod adecvat de interesele persoanelor care au avut câștig de cauză într-un proces judiciar, normele contestate le privează pe acestea de un „bun”. Curtea nu întrevide vreun scop legitim care ar putea să justifice această intervenție în exercitarea dreptului la proprietate. Așadar, Curtea reține că prevederile contestate nu urmăresc vreun scop legitim în sensul articolului 54 alin. (2) din Constituție.”

Lipsurile și ineficiența legală abordată mai contravin și prevederilor CEDO, precum urmează:

Potrivit art. 6 CEDO, (dreptul la un proces echitabil), „1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil...”.

Potrivit art. 14 CEDO, (interzicerea discriminării), „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nici-o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

Potrivit art. 1 din Protocolul 1, CEDO, (protecția proprietății), „Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.”

Relevante aprecierii acestei cereri, printre altele, sunt și constatările din practica Curții Constituționale a R.M., dar și a CEDO:

Astfel potrivit Hotărârii CC.C. a R.M. nr. 5, din 06.03.2018, pe esența sesizării nr. 10g/2018, fiind definite condițiile de calitate a legii, „44. Articolul 1 alin. (3) din Constituție proclamă Republica Moldova ca un stat de drept și democratic. Curtea reiterează importanța principiului statului de drept pentru o societate democratică. 45. Curtea menționează că exigențele statului de drept presupun inter alia asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41). 46. În acest context, Curtea reține că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial

pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate. 47 Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune și prin articolul 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În acest sens, norma constituțională stabilește că statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative. 48. În Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...]” 49. Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe. 50. Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza Amann v. Elveția, hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983, §80). 51. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 27 septembrie 2016, Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. 52. Prin urmare, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.”

Cu privire la esența principiului proporționalității (echității) actului legislativ e de reținut că, potrivit jurisprudenței Curții Europene, principiul proporționalității impune ca, în toate cazurile, actele instituțiilor să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru realizarea obiectivelor legitime urmărite de reglementarea în cauză, astfel încât, atunci când este posibilă alegerea între mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare, iar inconvenientele cauzate prin aceasta nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile vizate...

Principiul proporționalității impune existența unei legături perceptibile între sancțiune și comportament, fiind inacceptabile caracterul automat și nediferențiat al unei interdicții și lipsa oricărei analize a proporționalității din partea instanțelor (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 1 iulie 2008, pronunțată în Cauza Calmanovici împotriva României, paragraful 153). O interdicție globală care se aplică în mod automat indiferent de natura sau gravitatea faptei și de situația personală depășește marja de apreciere acceptabilă (Cauza Hirst împotriva Regatului Unit). Conform principiului proporționalității, principiu integrat conținutului normativ al drepturilor și libertăților prevăzute de Constituție, încât în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Astfel orice măsură luată trebuie să fie adecvată -

capabilă în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, necesară - adică să nu depășească ceea ce este necesar pentru îndeplinirea scopului și proporționată - corespunzătoare scopului urmărit.

În context, se știe și că, atunci când este invocată o justificare cu privire la o prima facie ingerință într-un drept, se abordează de obicei următoarele trei întrebări: 1. Ingerința are loc în conformitate cu legea sau este prevăzută de aceasta? 2. Se urmăresc cu adevărat unul sau mai multe scopuri legitime? 3. Luând în considerare toate circumstanțele relevante, scopurile în cauză sunt justificate într-o societate democratică?

La caz, deși ingerința contestată este prevăzută de lege, nu există definit un scop legitim al acestor limitări de acces la justiție și de deviere de la esența altor drepturi fundamentale/constituționale, fiind cert nejustificat într-o societate democratică, să fie limitată persoana, care are de suferit și de a se apăra de abuzurile terților, în dreptul de a invoca în acțiunea/contestația sa temeiuri de ilegalitate, pentru ca o instanță de judecată să poată interpreta și aplica legea într-un proces echitabil, cu egalitate de arme și drepturi de procedură...

V. CERINȚELE AUTORULUI

Reieșind din cele relevate, în temeiul art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, art.4 alin.(1) lit. a), art.24 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit. a), art.39 din Codul jurisdicției constituționale,

- solicităm să fie exercitat controlul constituționalității art. 29 lit. e) din Legea nr. 414, din 22.12.2006,

avocatul Viorel Chetrușcă,
10.03.2026

ÎNCHEIERE

26 mai 2026

municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecători
Grefier

Serghei Dimitriu
Violeta Gîrleanu și Constantin Roșca
Daniela Cucerenco

examinând în ședință de judecată publică în limba română, cererea avocatului Viorel Chetrușca în interesele lui Simion Coroi privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 29 lit. e) a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22.12.2006, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de S.A „Moldasig” împotriva lui Coroi Simion, intervenienți accesorii S.A „Daac-Hermes”, Țurcan Gheorghe și Cimbriciuc Alexandru, cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

CONSTATĂ:

Argumentele participanților la proces:

1. La 20 septembrie 2022, S.A „Moldasig” a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Coroi Simion, intervenienți accesorii S.A „Daac-Hermes”, Țurcan Gheorghe și Cimbriciuc Alexandru, prin care a solicitat încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare în mărime de 211 576,64 lei, cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 7 500 lei și taxei de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 6 347,29 lei.

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 noiembrie 2024, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de S.A „Moldasig” și s-a încasat de la Coroi Semion în beneficiul societății pe acțiuni „Moldasig”, cu sediul în mun. Chișinău, str. Albișoara, 42, suma de 211 576,64 (două sute unsprezece mii cinci sute șaptezeci și șase,64) lei cu titlu de despăgubire de asigurare în ordine de regres, suma de 7 500,00 (șapte mii cinci sute,00) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 6 347,29 (șase mii trei sute patruzeci și șapte,29) lei cu titlu de taxă de stat achitată la momentul înaintării acțiunii, iar în total suma de 225 423,93 (două sute douăzeci și cinci mii patru sute douăzeci și trei,93) lei.

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 15 noiembrie 2024, avocatul Viorel Chetrușca în interesele lui Simion Coroi, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 noiembrie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii. Concomitent cu cererea de apel, apelantul

a solicitat amânarea plății taxei de stat și de timbru până la examinarea cauzei în apel.

4. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la data de 23 ianuarie 2025, prezenta cauză civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, în mod automat aleatoriu prin Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, judecătorului raportor Constantin Roșcă.

5. Prin încheierea Curții de Apel Centru din 03 februarie 2025, s-a respins cererea înaintată de avocatul Chetrușca Viorel în interesele apelantului Coroi Semion privind amânarea plății taxei de stat și de timbru. Nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Chetrușca Viorel în interesele apelantului Coroi Semion împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 12 noiembrie 2024 și s-a acordat apelantului Coroi Semion, prin intermediul avocatului Chetrușca Viorel, un termen de 10 (zece) zile calendaristice din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză pentru depunerea unei cereri suplimentare de apel, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, prezentarea copiilor de pe cererea de apel suplimentară într-un număr egal cu numărul participanților la proces, precum și prezentarea originalului dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 5862,68 (cinci mii opt sute, șaiszeci și doi,68) lei și a taxei de timbru în sumă de 200 (două sute) lei.

La fel, prin aceeași încheiere s-a explicat apelantului și reprezentantului acestuia că cererea de înlăturare a neajunsurilor menționate urmează să fie prezentată și înregistrată nemijlocit în Direcția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Centru în termenul stabilit, iar în caz de neîndeplinire a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită.

6. La 05 mai 2025, avocatului Viorel Chetrușca în interesele lui Simion Coroi, a prezentat cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat și taxei de timbru, înlăturând în termen neajunsurile cererii de apel.

Astfel, prin încheierea Curții de Apel Centru din 15 mai 2025, s-a acceptat spre examinare cererea de apel declarată de Chetrușca Viorel în interesele apelantului Coroi Semion împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 12 noiembrie 2024 și s-a numit ședința de examinare a apelului pentru 10 februarie 2026, ora 10:00, ședință care a fost amânată pentru data de 26 mai 2026 ora 10:00 din considerentul lipsei împuternicirilor reprezentantului S.A. „Moldasig” și întru acordarea termenului avocatului Viorel Chetrușcă pentru pregătirea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

7. La 11 martie 2026, prin poștă terestră, avocatului Viorel Chetrușcă în interesele lui Simion Coroi, a depus cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 29 lit. e) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22.12.2006, potrivit căruia *„Asiguratorul are dreptul să înainteze acțiune în regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci când, contrar prevederilor legale care reglementează circulația rutieră pe drumurile naționale și cele locale, persoana răspunzătoare de producerea accidentului a părăsit locul lui”*.

În acest context, consideră că norma indicată mai sus contravine art. 46 din Constituția Republicii Moldova, art. 6 și 14 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și art. 1 al protocolului CEDO.

8. În ședința instanței de apel, avocatul Viorel Chetrușca în interesele lui

Simion Coroi, a solicitat admiterea cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În ședința instanței de apel, intimatul S.A „Moldasig, și intervenienții accesorii, S.A „Daac-Hermes”, Țurcan Gheorghe și Cimbriciuc Alexandru, fiind legal citați, nu s-au prezentat în ședință, instanța de apel considerând posibilă examinarea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în lipsa acestora.

Aprecierea Completului de judecată:

9. Astfel, audiind participanții prezenți la proces, analizând și studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ, consideră necesar de a admite cererea înaintată de avocatului Viorel Chetrușca în interesele lui Simion Coroi privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 29 lit. e) a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22.12.2006 și sesizarea Curții Constituționale, din considerentele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 12¹ din Codul de procedură civilă, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate:

(1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova stipulează că Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a

hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

10. Completul de judecată reține că la 09 februarie 2016, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 2 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015), prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Totodată, s-a dispus că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

11. Potrivit §79-80 din Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016 a Curții Constituționale, pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

12. În §82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea Constituțională a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții strict obligatorii: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

13. Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la §82.

Așadar, pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea cumulativă a condițiilor strict-obligatorii prevăzute la art. 121 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

14. Verificând respectarea condițiilor prevăzute la §82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, obligator-necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, Colegiul civil constată că în litigiul dedus judecății sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 121 alin. (2) din Codul de procedură civilă, cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale. Or, obiectul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, constituie anume prevederile articolului 29 lit. e) din Legea nr. 414 din 22.12.2006 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, în special sintagma: „...Asigurătorul are dreptul să înainteze acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci când: e) contrar prevederilor legale care reglementează circulația rutieră pe drumurile naționale și cele locale, persoana

răspunzătoare de producerea accidentului a părăsit locul lui.” intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

15. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către o parte implicată în proces, la caz, de către reprezentatul *lui Coroi Simion, avocatul Viorel Chetrușcă*, iar, prevederile contestate sunt aplicabile cauzei, precum și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, din care motive cererea necesită a fi admisă.

16. Colegiul menționează că cererea privind sesizarea Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normei de drept citate supra, constituie o prerogativă a părții din proces, iar, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea speței fără soluționarea prealabilă a excepției de către Curtea Constituțională, Colegiul judiciar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești, ceea ce este inadmisibil.

17. Din considerentele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru concluzionează de a admite cererea înaintată de avocatul Viorel Chetrușcă în interesele lui Simion Coroi, cu privire la sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 29 lit. e) a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22.12.2006.

18. În conformitate cu art.art.12¹, art. 269-270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil,

DISPUNE :

Se admite cererea înaintată de avocatul Viorel Chetrușcă în interesele lui Simion Coroi, cu privire la sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a prevederii art. 29 lit. e) a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22.12.2006.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea înaintată de avocatul Viorel Chetrușcă în interesele lui Simion Coroi privind excepția de neconstituționalitate a prevederii art. 29 lit. e) a Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22.12.2006.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Judecătorii

Serghei Dimitriu

Violeta Gîrleanu

Constantin Roșca